

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

DEL A:

1. Postmodernisme

Det er en gullende overgang fra modernismen til postmodernismen, ikke et klart skille i det som kalles det modernisme var det i stor grad industrien og utviklingen som sto i fokus. Industrien blir etter hvert ikke helt så viktig pga teknologisk utvikling, forbedring av effektivitet og maskineri så arbeidsplassene forflytter seg mer ut fra fabrikk lokalene til mer service næring ~~sektor~~ og andre arbeidsområder. Fra å være en tid der man i størst grad var opptatt av industri utvikling innad i lande forflyttet fokus seg til et mer globalt nivå. økonomi og handel ble mer internasjonalt og avhengig av hverandre. ~~Sammenheng~~ også livstil var i forandring etter påvirkning fra stor Britannia ble det ansett som godt og sunt med grønne "unger", fritidsområder og klubber der man var sosial i frisk luft. Fabrikken og industrien legger ikke lene nært fokus hverdagsliv og postmodernismen blir vel en reaksjon på det industrielle maskineri hverdagen og utvikler seg mot en mindre industri preget hverdag.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

2

Sosial arbeidsdeling

Sosial arbeidsdeling forlanner jeg i størst grad til Marx. Arbeidsdelingen ble i følge han også sosiale klasser. Med kapitalisme og privat eiendomsrett vil man få en polarisering. Marx og Engels skrev ~~teori~~ om kapitalen og hadde en teori om at den sosiale arbeids delingen og den økonomiske utviklingen basert på privat kapital etterhvert ville kollapse og staten ville overta rollen til de private. Men ikke alle var enige i tankene rundt polarisering og sosial arbeidsdeling. Durkheim mente at et samfunn der man er avhengig av hverandre - Fabrikke arbeidere er en nødvendighet for fabrikk eieren. Transport uunnvørdig for markedet etc. Han mente denne arbeids delingen ville føre til organisk solidaritet. Utvik arbeidsdeling og hengigkants skapt respekt og solidaritet.

3. Gemeinschaft og Gesellschaft.

Gemeinschaft og Gesellschaft var tanker fra Tönnies. De to er teorier om relasjonene mennesker har i ulike samfunn. De tidlige samfunnene ~~er~~ var i stor grad basert på nær forbindelser. Gjennom folk

Denne kolonne er
 forbeholdt sensor.

familie. Disse forbindelsene var det som
 hjalp deg i hverdagen og i samfunnet. De
 tidlige samfunn var ofte mindre og
 man hadde en oversikt over alle de
 noen man selv hjalp eller fikk hjelp av.
 Dette kalles *Gemeinschaft*. *Gesellschaft*
 preger heller de moderne samfunn der
 man i mye større grad baserer seg
 på løn betjente skaper. Det kan være
 businessforbindelser, klubber eller skole, men
 de typiske nære forhold som familie og
 venner er ikke like sterkt tilstede.
 Personlige kvaliteter og egenskaper blir
 dermed viktigere enn hvilke relasjoner
 du har med venner eller familie. Her
 det er viktig og påpeke at dette ikke
 er to motpoler *Gemeinschaft* og *Gesellschaft*
 kan bli inn i hverandre på ulike måter.
 De er kun framstillinger av et mer sort-hvitt
 bilde av de forbindelsene vi har eller
 lager oss i samfunnet.

6. Objektivitet

Objektivitet er noe vi som mennesker må
 tilstrebe oss i flere tilfeller. En objektiv
 mening skal være verdineutral og ikke være
 farget av egne standpunkter eller meninger.
 Innen samfunnsforskningen kan det å holde

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

seg objektivt være et problem fordi man umulig kan stille seg fullstendig objektiv til samfunnet man lever i. Dette gjelder også når man forsker på samfunn ulike det man selv har vært opp i fordi man alltid vil være påvirket av sitt eget miljø.

I de fleste tilfeller der man ønsker et nøytralt syn plukker man ikke en mann hvor har et subjektivt syn. Fokus velger man ikke en svensk dommer hvis det er fotballkamp mellom Norge - Sverige. Slikt blir det kan ha av.

Et objektivt syn er viktig innen alle faglige miljøer. Man vil alltid møte på personer med sterkt motsatte meninger enn seg selv. Det er selvsagt viktig å diskutere og prøve ut disse meningene med mot annen men det er det objektive synet som på faglig måte vil veie tyngst. Man bør vite argumenter for og imot men hvis man ikke på noe tidspunkt forsøker å se en gitt situasjon objektivt vil styrken i argumentene bli dårligere.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

DEL B

Oppgave 3

I TV, radio, fjernsyn og aviser benyttes det stadig ~~for~~ forskere for å komme med et syn på saken. Det kan være fordi noe skal utdypes eller forklares, ny forskning og vitenskap skal formidles eller så ønsker nyhetene eller debattprogrammet å underbygge en side av en sak.

Samfunnsforskeren kan bli dratt inn i slike situasjoner i mange ulike sammenhenger. Samfunnsforskning strekker seg over et vidt spekter av temaer. Det kan gjelde saker innad i Norge eller internasjonale saker som påvirker samfunnet. Samfunnsforskeren kan være antropolog, sosialantropolog, kriminolog, samfunnsviter, medieforsker osv. Det er mange retninger og fa av.

Når en samfunnsviter går inn i en "ekspert-rolle" i media er det viktig å huske på at en ekspert har stor filter i befolkningen eller i alle fall større enn de fleste. Det betyr at med denne rollen følger det et ansvar. Ansvaret kommer i sammenheng med rollen samfunnsforskeren har som intellektuell og som kan brukes eller misbrukes i media. Dersom en nyhets sak trenger å forsterkes eller bygges

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

opp under en sak. Henvender man seg gjerne til en ekspert. Dersom denne "eksperten" da uttaler seg uten å ha satt seg inn i saken kan det fort oppstå ulike etiske problemer. Forskeren kan ta seg betalt for å komme med bestemte utsagn eller skape unødige konflikter. Det er derfor viktig at forsker forstår den tiliten han eller hun har som ekspert innen et fag eller område. I saker som har fått mye oppmerksomhet jels. Madeline saken. Der et lite barn har blitt borte fra sine foreldre er "ekspert" rollen flittig benyttet av TV og aviser. En av uttalelsene i denne saken gikk på at en ekspert sa at det sett fra tidligere eksempler på lignende saksområder er det sannsynlig at foreldrene selv har drept barnet. Selvom uttalelsen sikkert er grunnet i tidligere erfaring, så er forskeren med på å domme minnesker uten grunnlag eller annet bevis enn andre lignende saker. Forskeren bør ta hensyn til de etiske dilemmaer som til stadighet dukker opp og være varsom på mulige uttalelser som kan gi store ringvirkninger enn i utgangspunktet tiltenkt. Grensen mellom hva som er etisk rett eller galt er mange ganger tynn. Etisk bidrag for å støtte et synspunkt var i disse dager vært mye.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

I media gjennom tannlegeforeningens skutt til produktet Colgate. Et produkt selger bedre med en eksperts forklaringer om at dette er bra! Men eksempler som dette kan også føre til en svekket tillit til forskere. Dersom en forsker anbefaler et produkt, om det er tannlurum, en bok, reise, studier eller tannlurum uten at dette er grundig gjennomtenkt eller undersøkt, slikles den generelle tilliten til forskningen og de som sitter med rollen som ekspert. Forfalskede eller "tilpassede" resultater av forskning er også her skrevet med på å svekke den generelle tilliten.

Det er mange eksterne kursyr man bør ta ~~stilling~~ ^{stilling} til hvis er det innen samfunnsforskning gjelder ikke fastovar. Dersom det i en debatt kommer kun en side av en sak hvis "at innvanderen utvever mest vold." Påstanden kan stemme dersom det er et forskningsprosjekt av en skole med flertall av minoritetsbalegrunn. Tatt ut av sammenheng kan forskningen bli feil eller i ekstrem grad generalisere. Som ekspert er man med på å shape holdninger i samfunnet og dersom uttalelsene ikke stemmer overens med forskerens utgangspunkt vil dette gi svært feil signaler til det øvrige samfunnet.

Hva som er rett og hva som er etisk ukorrekt er i veldig mange tilfeller vanskelig å gi

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

svår på. Fordi det i flere tilfeller dreier seg om personlige meninger og moral. I samfunnsforskning er det i motsetning til naturvitenskapen lite forskning som kan bevise eller forutse en tydelig utvikling jku hvis A så B. Samfunnsvitenskapen har ikke så mange klare grenser og det er mange ulike og sterkt motstridende tanker og ideer om hvordan utvikling og forskning påvirker samfunnet. Forskere kan være fra ulike miljøer og de etiske hensynene kan variere.

Noen mener at bare kun bruker global oppvarming fokusert for å fremme seg selv i en ut framtidig valgkamp om president tittelen eller for å reklamere for bedrifter som driver "miljøvennlig" mens andre mener det er en kampanje for å redde verden fra de smeltende poler. Det siste høres klart mer moralsk og etisk bedre ut enn det første, men det blir en menings sak. Hvordan er det begge deler?

Selvom det er mange meninger og ulike forskningsresultater innen de ulike ekspertfellene, bør man som forsker etterstrebe en viss objektiv holdning. Resultater av forskning bør framstilles i rett sammenheng og innen seriøse rammer. Vissens "vitenskapelig" fakta kan misbrukes og kan virke reddegjens på forskningsmiljøer. Gjennom TV debatter og nyheter får man ofte framstilt forskningens på en mer forståelig og fellelig måte. Men dette forutsetter at journalisten

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

har forstått og formulert resultatene på korrekt vis og ikke framstiller det feil. Fortellning av en eksperts uttalelser kann misforstås eller tas uteløst bokstavelig. Felles en underrøttelse av Oslo vestkant mot østkanten. Der de på østkanten trener mer og spiser sunnere og har færre fysiske helseplager og motsatt for østkanten. Resultatet ble en forsicle på en avis med lite flaterende generalisering av de som bor på østkanten av Oslo. Det å tjene penger på salg av ansere eller få flere som hit et TV program kann være angjærende for hvordan en eksperts uttalelser blir vinklet. Dette bør forskeren være bevisst på og stille krav. Om dette lar seg gjennomføre er ikke alltid tilfellet men som forsker bør man forholde seg hit at man kann misforstås, overtelles eller bli oversett. Når en forsker settes i ekspertrollen er det derfor ekstra viktig å ta etiske hensyn og være varsom med uttalelser som kann være skadeligende for enkelt personer eller grupper. Man blir tillagt ekstra tillit og denne bør ikke misbrukes.